

اظهار نظر کارشناسی درباره:

« طرح فهرست قوانین احکام نامعتبر حوزه سلامت »

(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

« طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر حوزه سلامت » که با هدف تنقیح قوانین مربوط در حوزه سلامت تهیه شده است، ابتدائاً در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۳۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و شورای نگهبان در نامه مورخ ۱۳۹۹/۰۳/۲۶ در یک بند ابهامی را نسبت به طرح مزبور وارد نمود.

لازم به ذکر است پیش از بررسی ایراد شورای نگهبان، کماکان کاستی هایی از جمله گزینش احکام براساس کلمات کلیدی و نه محتوای قوانین، عدم جامعیت و نسخ قوانین به استناد آیین نامه، در طرح حاضر به قوت خود باقی است که در گزارش مرکز پژوهشها به شماره مسلسل ۲۱۰۱۷۱۴۰ تفصیلاً بدان اشاره شده است.

بررسی ایراد شورای نگهبان

شورای نگهبان در اظهار نظر خویش، به موجب نامه شماره ۹۹/۱۰۲/۱۸۳۶۵ مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۶ مستدل به اینکه مشخص نیست «بی اعتباری» قوانین، شامل ظرف زمانی اعتبار آنها در گذشته می باشد یا خیر واجد ابهام دانسته است.

در متن ماده واحده اینگونه بیان شده است که احکام قانونی مذکور در پیوست اعم از اینکه «منسوخ ضمنی یا منتفی شده» و یا «مدت آنها منقضی شده» باشد، «بی اعتبار» هستند. براین اساس در خصوص احکام قانونی منسوخ (اعم از ضمنی یا منتفی شده)، بی اعتبار شدن آنها مورد تصریح قرار گرفته است و چنین امری با توجه به نسخ قبلی آنها دارای ابهام است؛ به کارگیری عبارت «بی اعتبار» افزون بر معنای منسوخ بودن، به معنای بی اعتباری این قوانین قبل از زمان نسخ آنها نیز می باشد، در نتیجه هرگونه اعتبار و ارزشی که نسبت به قوانین منسوخ وجود دارد از این قوانین سلب می شود؛ از جمله اینکه این قوانین نسبت به موضوعات و دعاوی مطرح شده مربوط به زمان اعتبار آنها، قابلیت استناد نخواهند داشت و در واقع در حکم قوانین باطل تلقی می شوند که حتی نسبت به زمان گذشته و برخی برهه های تاریخی هم فاقد هرگونه آثاری خواهند بود.

از این رو عبارت مذکور با توجه به قابلیت برداشت دوگانه و آثار متفاوتی که به تبع آن ایجاد می شود دارای ابهام است.

مشخصات لایحه

دوره یازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۵۱

شماره چاپ:

۵۲

تاریخ چاپ:

معاونت پژوهش های

سیاسی - حقوقی

دفتر مطالعات

حقوقی

سایر دفاتر:

مطالعات اجتماعی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۲۲۰

تاریخ انتشار:

۱۳۹۹/۸/۱۹

نتیجه‌گیری

در خصوص طرح حاضر کماکان کاستی‌هایی از جمله گزینش احکام براساس کلمات کلیدی و نه محتوای قوانین، عدم جامعیت و نسخ قوانین به استناد آیین نامه، به قوت خود باقی است که در گزارش مرکز پژوهش‌ها به شماره مسلسل ۲۱۰۱۷۱۴۰ تفصیلاً بدان اشاره شده است.

شورای نگهبان در اظهارنظر خود پیرامون این طرح، عبارت «بی‌اعتباری» قوانین مذکور در طرح را از این حیث که مشخص نیست آیا چنین امری شامل ظرف زمانی اعتبار آنها در گذشته نیز می‌باشد یا خیر واجد ابهام شناخته است. از این رو در مقام رفع این ابهام پیشنهاد می‌گردد کمیسیون اولاً عنوان طرح را به «فهرست قوانین یا مواد منسوخ حوزه سلامت» اصلاح نماید، ثانیاً تاریخ نسخ هر یک از قوانین اشاره شده اعم از نسخ صریح یا ضمنی یا منتفی شده و یا مدت آنها منقضی شده را تصریح نماید و مشروط به درج تاریخ نسخ هر یک از قوانین یا مواد منسوخ، متن ماده واحده به شرح زیر اصلاح شود:

«فهرست احکام قوانین یا مواد منسوخ حوزه سلامت، که نسخ صریح یا ضمنی شده یا منتفی شده و یا مدت آنها

منقضی شده است، و تاریخ نسخ آنها به شرح مندرج در پیوست این قانون می‌باشد.»

